

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Batxillerat / Grau en Teologia			
Assignatura		3ME01I MORAL ESPECIAL II: MORAL DE LA VIDA			
Any	2022-2023	Curs	Quart	Valor lectiu	5 ECTS
Període lectiu	2n. semestre	Hores setmanals	3	Àrea	CC institucionals
Professor/a	Dtnda. Margarida Bofarull i Buñuel rscj		Llengua	Català	

Descripció/Justificació

En aquesta assignatura de les morals especials es tracta un dels àmbits més importants, la vida humana a la llum del pla de Déu. Es tenen presents els nous reptes que les ciències de la vida van posant a la moral cristiana.

Requisits i orientacions prèvies

Haver cursat i aprovat moral fonamental.
 Tenir cursat el primer trienni del grau.

Objectius

Generals

Assolir els coneixements necessaris per a fer una reflexió i anàlisi moral dels diferents temes i situacions que es presenten en relació amb la vida humana, des de un coneixement bàsic del substrat de ciències humanes corresponents.

Copsar la moral de la vida com a part de la teologia, com a continuació de l'antropologia teològica, per remarcar la dignitat humana derivada de l'home-dona com a imatge i semblança de Déu.

Específics

- Conèixer els grans temes de moral de la vida (Bioètica)
- Aprendre el necessari discerniment moral davant dels nous reptes que amenacen la vida humana
- Conèixer la tradició en els temes de moral de la vida i el magisteri contemporani sobre aquests temes.
- Copsar els reptes ètics de les noves tecnologies que afecten a la vida humana que té la nostra societat i la resposta des de la tradició cristiana.
- Aprendre a llegir les dades que ens aporta les ciències de la vida i que són necessàries pel discerniment ètic a la llum de l'Evangelí i de la tradició de l'Església.
- Adquisició de competències per a estimar, defensar i celebrar la vida des de la Revelació i la Tradició de l'Església i les ciències humanes.
- Diferenciar l'esfera del dret (biodret) i de la moral de la vida

Competències

- Comprensió lectora i expressió verbal
- Capacitat d'anàlisi.
- Capacitat de síntesi i d'argumentació .

- Aprendre a aplicar els principis generals de la moral a les situacions concretes de la moral de la vida
- Aprendre a dialogar sobre temes morals, copsant els valors en joc
- Apertura intel·lectual.
- Aprendre a veure com tracta algunes qüestions la bioètica laica, i de quins pressupòsits antropològics parteix
  - Aprendre a llegir documents del magisteri que tracten temes de moral de la vida
- Capacitat de reflexió i de pensament crític en temes que representen reptes a moral de la vida
- Captar allò essencial quan es plantegen casos problema
- Capacitat d'assimilar els coneixements teològics fonamentals.
- Llenguatge teològic.
- Capacitat d'expressar correcta i teològicament el valor de la vida, i de comprendre els dilemes més freqüents que es presenten en aquest àmbit.

Continguts

I - FONAMENTACIÓ I PRINCIPIS MORALS.

1. Valor de la vida humana.:
  - Arguments fonamentals de la Tradició de l'Església en relació amb el valor de la vida humana: St. Agustí, St. Tomàs, Escoto...
  - La Bíblia i el valor de la vida humana.
2. L'Encíclica *Evangelium Vitae*.
3. Qualitat de vida. Reflexió cristiana.
4. Bioètica: vers una definició.
  - Breu història de la Bioètica.
  - Factors estructurants del pensament i de la pràctica Bioètica. Principis fonamentals.
  - Ètica de les virtuts. E. Pellegrino.
  - Bioètica i teologia moral.

II - ALGUNES QÜESTIONS ESPECIALMENT IMPORTANTS

1. Tècniques de reproducció assistida.
2. Estatut de l'embrió humà.
2. Avortament.
3. Eugenèsia. Problemàtica ètica.
4. Manipulació genètica:
  - 4.1. Tècniques d'edició gènica. CRISPR Cas 9.
  - 4.2. Transgènics.
5. Projecte Genoma Humà. Implicacions ètiques.
6. Atenció i acompanyament al final de vida. Mort Digna.
7. Document de Voluntats Anticipades.
8. Eutanàsia i suïcidi assistit. Consideracions per a una valoració ètica

9. Problemes ètics derivats de la salut i la malaltia. Drets del malalt.
10. Ètica mèdica: consentiment informat, confidencialitat.
11. Objeció de consciència.
11. Drogues: els límits de la llibertat. Psicofàrmacs.
12. Addiccions: Internet
13. Bioètica i pandèmies :
  - 13.1.SIDA:Problemes ètics entorn de la síndrome d'immunodeficiència adquirida
  - 13.2. Covid-19.
14. Ecologia.
  - 14.1. *Laudato Si'*
15. La pena de mort.
16. Donació d'òrgans.
17. El Suïcidi.

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

Exposició teòrica a classe per part de la professora.
Treball personal en base a la bibliografia i textos escollits orientats per la professora.
Exposició del treball realitzat, amb debat a les sessions de classe.

Avaluació

Criteris d'avaluació:

- Mostra d'haver assolit els objectius del curs, mitjançant treballs, examen i participació a classe.
- Interès per aprendre i aprofundir mostrat en les classes presencial

Tècniques d'avaluació:

- Avaluació continuada a classe per part de la professora, en base a la participació, exposicions i coneixements que l'alumne mostra que va adquirint.
- Examen escrit que garanteixi que s'han assolit els coneixements bàsics del curs.
- Treball escrit sobre un text escollit o un document.

Bibliografia bàsica

- BLAZQUEZ, Niceto, *Bioética. La nueva ciencia de la vida*. B.A.C.. Madrid (2000).
- BONÉ, Édouard M - ALHERBE, Jean-François, *Engendrados por la ciencia*, Valencia: Edicep, (2001).
- COMITÉ EPISCOPAL PER A LA DEFENSA DE LA VIDA, *L'avortament, 100 qüestions i respostes sobre la defensa de la vida humana i l'actitud dels Catòlics*, Barcelona: Claret (1991).
- COMITÉ EPISCOPAL PER A LA DEFENSA DE LA VIDA, *L'Eutanàsia. 100 qüestions i respostes sobre la defensa de la vida humana i l'actitud dels catòlics*, Barcelona: Claret (1993).
- CONFERENCIA EPISCOPAL ESPAÑOLA, SUBCOMISIÓN EPISCOPAL PARA LA FAMILIA Y LA DEFENSA DE LA VIDA, *Sembradores de esperanza. Acoger, proteger y acompañar en la etapa*

final de la vida, Madrid (2019).

- DE LA TORRE, Javier (<<ed>>). *30 años de VIH-SIDA. Balance y nuevas perspectivas de prevención*, Madrid: Universidad Pontificia de Comillas (2013).
- DE LA TORRE, Javier, *La eutanàsia y el final de la vida. Una reflexi3n cr3tica*, Cantabria: Sal Terrae (2019).
- ELIZARI, F. Javier, *Bio3tica, teolog3a moral y sociedad*, Madrid: Comillas (2014).
- FERRER, Jorge Jos3 - MART3NEZ, Julio Lu3s (<<eds>>), *Bio3tica: un di3logo plural. Homenaje a Javier Gafo Fern3ndez, s.j.*, Madrid: Universidad Pontificia de Comillas, (2002).
- FLECHA, Jos3 Rom3n, *La Fuente de la Vida. Manual de Bio3tica*, Salamanca: S3gueme (1999).
- GAFO, Javier, *Sida y Tercer Mundo. Una llamada a la 3tica y a la solidaridad*, Madrid: PPC (1998).
- GAFO, Javier, *Eutanasia y ayuda al suicidio. "Mis recuerdos de Ram3n Sampedro"*, Bilbao: Descl3e De Brouwer (1999).
- GAFO, Javier, (<<ed>>). *Fundamentaci3n de la bio3tica y manipulaci3n gen3tica.*, Madrid: Publicaciones de la Universidad Pontificia de Comillas (1988).
- GAFO, Javier, *Bio3tica Teol3gica*, Madrid: Publicaciones de la Universidad Pontificia de Comillas (2003).
- JUNQUERA DE ESTEFANI, Rafael, DE LA TORRE D3AZ, Javier, *La reproducci3n m3dicamente asistida. Un estudio desde el derecho y desde la moral*, Madrid: UNED (2013).
- LACADENA, Juan Ram3n, *Gen3tica y bio3tica*, Bilbao: Descl3e, UPC 2003.
- L3PEZ AZPITARTE, E - NU3NEZ DE CASTRO, I. *Cruzando el puente – Problemas 3ticos relacionados con la vida*, Madrid: San Pablo (2011).
- PONTIFICIA ACADEMIA PRO VITA, *El embri3n humano en la fase de preimplantaci3n. aspectos cient3ficos y consideraciones bio3ticas*, Actas de la duod3cima Asamblea general de la Pontificia Acad3mia para la Vida, BAC. Ciudad del Vaticano (2006).
- SGRECCIA, Elio, *Manual de bio3tica I, Fundamentos y 3tica biom3dica*, Madrid: BAC (2009).
- VERDIER MAZZARA, Pablo, *Psicolog3a y Psiquiatr3a, Textos del Magisterio Pontificio*, Madrid: BAC (2011).
- VIDAL, Marciano, *El Evangelio de la vida*, Madrid: San Pablo (1996).
- **Magisteri**
  - AA.VV., *El Don de la Vida. Textos del Magisterio de la Iglesia sobre Bio3tica*, Madrid: Biblioteca de Autores Cristianos (1996).
  - CONGREGACI3N PARA LA DOCTRINA DE LA FE, Instrucci3n *Donum Vitae* (1987).
  - CONGREGACI3N PARA LA DOCTRINA DE LA FE, Instrucci3n *Dignitas Personae* sobre algunas cuestiones de Bio3tica (2008).
  - CONGREGACI3N PARA LA DOCTRINA DE LA FE, Declaraci3n *Iura et bona* sobre la eutanasia (1980).
  - JOAN PAU II, Enc3lica *Evangelium Vitae*, Roma (1995).
  - FRANCESC, Enc3lica *Laudato Si'*, Roma (2015).